

► **contact**

Coördinatieceel

Directie Operationele Diensten FEDASIL

► **tel.** +32 2 548 80 59

► **e-mail** coordination@fedasil.be

► **AAN ALLE OPVANGPARTNERS**

Bijlagen:

- KB van 22 mei 2014 betreffende het vrijwilligerswerk
- Kadernota van de dienst Studie en Beleid
- Fiche met de Steunpunten Vrijwilligerswerk
- Brochure over het Vrijwilligerswerk

► **INSTRUCTIE:** Toegang tot vrijwilligerswerk voor asielzoekers en andere begunstigen van de opvang

1. WETTELIJKE BASIS EN DEFINITIE VAN VRIJWILLIGERSWERK

De wet van 22 mei 2014 wijzigt artikel 9§2 en 9/1 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers. Deze wet maakt vrijwilligerswerk toegankelijk voor vreemdelingen met een wettelijk verblijf en voor personen met recht op materiële hulp.

Voor de definitie van vrijwilligerswerk, verwijzen we naar het KB van 22 mei 2014 betreffende het vrijwilligerswerk, dat u in bijlage vindt.

Bij wijze van samenvatting, lichten we even de belangrijkste elementen toe.

Opdat een activiteit, wettelijk gezien, als vrijwilligerswerk zou kunnen worden beschouwd, dient deze:

- a) onbezoldigd en onverplicht te worden verricht,
- b) mag deze niet in familie- of privé-verband worden verricht,
- c) mag deze niet in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstencontract of een statutaire aanstelling worden verricht.

Voorbeelden van vrijwilligerswerk: een gehandicapte vergezellen naar een concert in het kader van een integratieproject, kinderen helpen in het kader van huiswerkbegeleiding, mee jongeren trainen in een lokale sportclub, enz.

De huidige instructie operationaliseert de kadernota "vrijwilligerswerk voor de begunstigen van de materiële hulp" van de dienst Studie en Beleid, gevalideerd door het directiecomité van 26.11.2014.

2. WIJZIGINGEN VAN DE WET

- De wet bepaalt de categorieën van vreemdelingen die vrijwilligerswerk kunnen verrichten en sluit deze uit van de wetgeving op de arbeidskaart. Zij hebben dus **geen arbeidskaart nodig** om vrijwilligerswerk te kunnen verrichten.
- De wet bepaalt ook dat het **uitoefenen van vrijwilligerswerk geen enkel recht op verblijf of toegang tot verblijf geeft.**

3. DOEL

De toegang tot vrijwilligerswerk kan een positieve invloed hebben op de begunstigen van materiële hulp en hen empoweren.

Het biedt hen de gelegenheid hun kwaliteiten te valoriseren, zich in te zetten voor anderen en de Belgische samenleving wat beter te leren kennen. Het kan eveneens een gunstige invloed hebben op het beeld van de asielzoekers in de maatschappij.

Deze instructie verduidelijkt de categorieën van bewoners uit de opvangstructuren die toegang hebben tot vrijwilligerswerk en geeft informatie over de rol van de opvangstructuren in dit verband.

4. DOELGROEP

Vrijwilligerswerk is toegankelijk voor elke begunstigde van de materiële hulp **die minstens 15 jaar oud is**.

Dit betekent dat ook een bewoner wiens aanvraag tot verlenging materiële hulp op basis van artikel 7 (bijv. familiale eenheid, schoolgaande kinderen, ...) in behandeling is of goedgekeurd werd (en waarvan de termijn nog niet verstreken is) vrijwilligerswerk kan verrichten.

Uitzonderingen op deze regel zijn: families opgevangen op basis van het KB 2004 en NBMV zonder asielpcedure/ traject duurzame oplossing.

Opgelet: de voogd of wettelijke vertegenwoordiger van een NBMV dient op voorhand ingelicht te worden over zijn/haar vrijwilligerswerk.

5. ROL VAN DE OPVANGSTRUCTUUR

• Rechten in het kader van de materiële hulp

De opvangstructuur dient erover te waken dat een bewoner, die vrijwilligerswerk verricht, **al zijn rechten** binnen de opvangstructuur **behoudt**.

• Werking van de opvangstructuur

Elke opvangstructuur moet **op voorhand de voorwaarden en modaliteiten bepalen** waarbinnen vrijwilligerswerk kan worden verricht en dit om de goede werking van de opvangstructuur te garanderen. Deze voorwaarden en modaliteiten moeten vermeld worden in het variabel gedeelte van het huishoudelijk reglement. Het verrichten van vrijwilligerswerk kan niet als reden ingeroepen worden om het huishoudelijk reglement niet na te leven.

Voorbeelden: de opvangstructuur kan beslissen om een lunchpakket aan te bieden indien het vrijwilligerswerk het niet toelaat om binnen de openingsuren in het bewonersrestaurant te eten; de opvangstructuur kan de aandacht vestigen op het feit dat de bewoner afspraken, gemaakt in het kader van zijn sociale of medische begeleiding, steeds moet respecteren, enz.

• Informatie te verstrekken aan de bewoner

Elke opvangstructuur **dient** de bewoner, **ten laatste binnen een maand** na zijn aankomst, te informeren over:

- de **mogelijkheid om vrijwilligerswerk** te verrichten (zonder dat dit enige invloed heeft op het recht op verblijf),
- de **voorwaarden en modaliteiten** waarbinnen vrijwilligerswerk kan worden verricht om de goede werking van de opvangstructuur te garanderen,
- de plicht zijn referent **sociaal werker in te lichten** over elke vorm van vrijwilligerswerk. Deze informatie dient bewaard te worden in het sociaal dossier van de bewoner.

De opvangstructuren moeten waakzaam zijn om elk misbruik inzake vrijwilligerswerk te voorkomen. Bij twijfel van misbruik zal de sociaal werker de bewoner informeren en indien nodig, doorverwijzen naar een Steunpunt vrijwilligerswerk.

- Oriëntatie van de bewoner naar vrijwilligerswerk

Binnen de aangeboden begeleiding of in het kader van de evaluatie van zijn behoeften, kan de opvangstructuur de bewoner aanmoedigen om vrijwilligerswerk uit te oefenen.

De opvangstructuur dient informatie te verschaffen over de mogelijkheden tot vrijwilligerswerk in de buurt en over de rechten en plichten verbonden aan vrijwilligerswerk. Om dit te doen kan de opvangstructuur zelf de bewoners informeren of de bewoners oriënteren naar organisaties gespecialiseerd in vrijwilligerswerk.

Voor alle nuttige informatie over vrijwilligerswerk (advertenties, wetgeving etc.) kan u terecht op de volgende website: www.vrijwilligerswerk.be. Deze promoot vrijwilligerswerk en u vindt er ook alle informatie over de verschillende steunpunten voor vrijwilligerswerk in Vlaanderen en in Brussel. Deze steunpunten kunnen kandidaat-vrijwilligers helpen om vrijwilligerswerk te vinden dat aansluit bij hun voorkeuren en kwaliteiten.

Nuttige links zijn ook: www.vlaanderen.vrijwilligt.be, www.vrijwilligersweb.be, www.succesvolvrijwilligen.be.

- Praktische bepalingen

- **Onkostenvergoedingen¹ voor vrijwilligerswerk:** een organisatie kan aan een vrijwilliger een vergoeding toekennen voor de gemaakte onkosten, bijvoorbeeld voor vervoersonkosten. Bijgevolg kan er door de opvangstructuur niet tussengekomen worden in vervoersonkosten.

Anderzijds blijven bewoners die vrijwilligerswerk verrichten, hun zakgeld / dagvergoeding ontvangen. En kan er aan hen geen enkele bijdrage aan de materiële hulp worden gevraagd indien zij een vergoeding ontvangen in het kader van hun vrijwilligerswerk.

- **Aanvraag tot overplaatsing** (om dichterbij de plaats van het vrijwilligerswerk te zijn): de uitoefening van vrijwilligerswerk is op zich **geen reden** om een overplaatsing aan te vragen.

- **Vrijwilligerswerk in de opvangstructuur:** er kan geen vrijwilligerswerk aangeboden worden door de opvangstructuur aan bewoners. Het verrichten van gemeenschapsdiensten valt niet onder de noemer van vrijwilligerswerk.

6. INWERKINGTREDING

Deze instructie treedt in werking vanaf 16.03.2015.

Wij danken u reeds voor uw medewerking en vragen u deze instructie aan uw medewerkers die instaan voor de opvolging ervan mee te delen.

Michael Kegels
Directeur Operationele Diensten

¹ De wet legt een bepaald bedrag vast aan onkostenvergoedingen die per jaar ontvangen kunnen worden in het kader van vrijwilligerswerk. Indien dit bedrag wordt overschreden, dient dit aangegeven te worden bij de belastingen. Voor meer informatie betreffende dit bedrag, kunt u eveneens terecht op de bovenvermelde websites.